

na afloop van den huurtermijn verhuren of verkoopen aan wie ze willen en wie hun het grootste onmiddellijk voordeel biedt.

De concessies zijn nog niet verleend en zullen natuurlijk veel verzet ondervinden. Wij Nederlanders hebben gaandeweg het Zwitsersche Nationalpark leeren waardeeren en kunnen niet onbewogen aanzien, dat deze grootsche eenzaamheid met zijn rijke planten- en dierenwereld en fraaie landschapsvormen zou worden verindustrialiseerd. Er is waarlijk elders in Zwitserland nog wel genoeg „witte steenkool" voorradig.

Ook leeren wij hieruit, dat een natuurmonument pas veilig mag heeten, wanneer het in vol bezit is van de natuurbeschermers. Op een gegeven oogenblik kunnen Gemeente, Provincie en Rijk blaken van ijver voor het behoud van Natuurschoon, maar wanneer de tijdsomstandigheden het meebrengen, dan bestaat er altijd een kwade kans dat zij — misschien met betuiging van leedwezen — toch het natuurschoon meenen te moeten opofferen aan Belangen.

Wij zijn zeer benieuwd, hoe het daar verder in het Engadin zal afloopen.

T.

De Heide en de Honigbij. — Dit is een vraagstuk, dat mij den laatsten tijd bezig houdt. De bijenteelt is een belangrijk bedrijf, meestal geen hoofdbedrijf, maar een bijwerkje, dikwijls een liefhebberijwerkje, dat behalve veel genoeg, ook voordeel geven kan. Bij dat directe voordeel komt dan nog het indirecte voordeel, dat de bijen de bloemen bestuiven. Onze fruitteelt zou het niet zonder de bijen kunnen stellen en de bijen kunnen alweer niet buiten de heide. De heidedracht geeft den imker het meeste voordeel en maakt het, direct of indirect, mogelijk dat het volk den winter door komt.

De vraag rijst, wat er met onze bijen gebeuren zou, wanneer al de heide eens werd ontgonnen. Een andere vraag is deze: hoeveel heide moeten we op zijn minst behouden opdat wij genoeg bijen kunnen hebben, om de vruchtboomen, bessenstruiken en wat dies meer zij, te bestuiven.

Ik heb een paar jaargangen van het Maandblad voor Bijenhouders doorgewerkt om een antwoord te vinden op deze vragen; maar tevergeefs. Wel vind ik een verzuchting uit Brabant, dat de ontginningen de honigopbrengst al belangrijk hebben verminderd. Ook wordt beweerd, dat wij tegenwoordig niet genoeg bijen in ons land hebben, om onze vruchtboomen en vruchtheesters behoorlijk te bestuiven. Getallen ontbreken evenwel.

Een paar bruikbare getallen vind ik echter in Bischoff's Biologie der Hymenopteren en wel dat voor het bijeenbrengen van 1 KG. honig vereischt worden zes miljoen bloempjes van de roode klaver of vijf miljoen wikkebloempjes of 1 miljoen zeshonderdduizend acaciabloemen. De heidebloem heeft minder honig dan de roode klaver, we mogen wel aannemen dat voor 1 KG. honig tienmillioen heidebloempjes noodig zijn. Stellen we een goed gelukte heidedracht op 30 KG. dan komen we op 300.000.000 heidebloempjes per korf. Hoeveel bijenvolken hebben we in Nederland, hoeveel heidebloempjes bloeien er per vierkante Meter hei? Hoeveel goede vliegdagen voor de bijen levert onze nazomer?

Het probleem is niet eenvoudig. Er komen nog wel meer factoren bij te pas dan de hier bovengenoemde, maar mij dunkt een scherpzinnig, geduldig en vlijtig onderzoeker kan het toch wel klaar spelen. Laat ons dezen zomer onze krachten er eens aan wijden. Het zou wel eens kunnen blijken, dat wij in het belang van de bijenteelt en dus in het belang van de fruitteelt van Groningen tot Heerlen toe een twintigtal heidevelden elk ter grootte van duizend H.A. moeten behouden. En, let wel, behouden als heide. Wanneer we de heide ongestoord laten verandert zij licht in bosch, maar dat mag dan niet in het belang van de bijenteelt. We zullen er dan toe moeten komen, om de heide te behouden, zooals zij in den loop der eeuwen altijd behouden is: door slechte ontwatering, door schapeteelt, door afplaggen.

De zorg voor het algemeen welzijn brengt je soms tot rare conclusies.

Maar heusch, vertel nu ook eens, wat ge werkelijk van deze dingen weet of denkt. T.

De Vogels en de IJsheiligen. — Over het algemeen hebben ze zich er niet zoo heel veel van aangetrokken. De nachtegalen zongen aanhoudend dag en nacht en op 13 Mei zong de spotvogel dat het een lust was. Ook tuinfluiter, baamsluiper, zwartkop-grasmusch gaven zich niet gewonnen. Ook noteerde ik nog drukken zang van pimpelmees, hegge-